

12 EYLÜL'ÜN HEDEFİ İŞÇİ SINIFI, DOLAYISIYLA DA DİSK İDİ

12 Eylül darbesi daha ilk saatlerde hedefini açıkça belirtmişti"Milli Güvenlik Kurulu (MGK) adıyla 5 generalin yayınladığı bildiri ile DİSK" MİSK (unutulduğu açıklamasıyla sonradan HAK-IS de eklendi) ve bağlı sendikaların faaliyetleri durduruldu. Hedef işçi sınıfı idi. Dolayısıyla ana vuruş hedefi olarak da Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK seçildi.

MİSK'in bu işe dahil edilmesinin nedeni,ileride"biz, sağa da,sola da karşıyız" gerekçelendirmelerine zemin hazırlamaktı.İlk günlerde bazı MİSK yönetileri gözaltına alındılar,ancak kısa zamanda salındılar. MHP Davasında ülkücü kuruluşlar ile MİSK arasında çok yakın bir ilişkinin saptanmış olmasına rağmen sıkıyönetimlerce MİSK'e ve bağlı sendikalarına dava açılmadı.Daha sonradan sivil mahkemelerde MİSK aleyhine açılan dava da ise MİSK'e ciddi bir suçlama getirilmedi.HAK-İŞ'in çalışmalarına ise kısa bir süre sonra izin verildi.

DİSK'e ulusal ve uluslararası hukuka aykırı olarak faaliyetten men yasağı getirilirken,metal,tekstil ve cam işçilerinin uzun zamandır sürmekte olan grevlerine sonverildi.Yüksek Hakem Kurulu (YHK)zorunluluğu getirildi.DİSK ve bağlı sendikaların paraları bloke edildi,malvarlığı sıkıyönetim komutanlarınca belirlenen kayımlara teslim edildi.

Perşembenin gelişi,çarşambadan belliydi.1980'e yoğun ekonomik, sosyal ve siyasal bunalım ile varılmıştı.24 Ocak Kararları ile Türkiye tarihinde yeni bir sayfa açıldı.Gittikçe yoğunlaşan tekelleşme eğilimi.Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu,Eşel Mobil Kanun Tasarısı.Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu TİSK'in ve Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği TÜSİAD'ın "enfasyonun nedeni sendikalardır". "ideolojik grev" sloganlarıyla giriştiği kampanya, yine TİSK'in 1980 ortalarında örgütüne gönderdiği "Teşkilatlanma,Dayanışma ve Toplu Sözleşme Prensip, Tavsiye ve Hedefleri" başlıklı gizli talimatı ve ekonomik bunalımın sorumluluğunu sendikalara yükleyen resmi tavır ile varılacak yer belli idi.Tüm önlemler alınarak oraya varıldı.

24 OcakKararları daha az özgürlük gerektiriyordu. Sendika özgürlüğü ve sosyal haklar kısıtlanacaktı. Kısıtlandılar.

Ücretlerin düşürülmesi gerekiyordu. Düşürüldüler.

Kazanılmış hakların geriye alınması gerekiyordu. Geri alındılar.

Ve yeni sendikal düzenlemeler ile 24 Ocak Kararlarının gerektirdiği sosyal siyaset, yasal çerçeveye kavuşturuldu.

12 Eylül darbesinden önce, TİSK, TÜSİAD, MESS neyin gerçekleşmesini istemişse neredeyse aynen gerçekleştirildi.

Sendikal yaşamda belki bir tek "check-off" (sendika aidatlarının bordroda kesilmesi) dışındaki isteklerinin hepsi kabul edildi. Generaller işverenlerin bile beklemediği ölçüde cesur ve cömert davranıyorlardı. Nitekim işçileri "mutlu azınlık" olarak ilan eden o dönemin TİSK Başkanı "20 yıldır biz ağladık, onlar güldü" derken şimdi kimleri canının yakılacağını açıkça ilan ediyordu.

İşte DİSK Davası bu nedenle açıldı. Dolayısıyla DİSK Davası adli değil, siyasi bir davadır.

12 Eylül darbesi sonrasında 2000 dolayında DİSK ve üye sendika yöneticisi, temsilcisi, üyesi, uzmanı gözaltına alındı. Büyük çoğunluğuna işkence yapıldı. DİSK' lilerin işkence konusunda askeri savcılığa verdikleri dilekçeler dosyalarında çalındı. Dava 25.6.1981 günü 52 idam talebi ile başladı. Daha sonra 160 ayrı dava açıldı. Sanık sayısı 1477'e idamı talep edilenlerin sayısı78' e yükseltildi. Toplam iddianame sayfa sayısı 3 bine yükseltilirken, davada 500 klasör, 25.000 dolayında belge elden geçirildi. 5 yıl sonra İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde verilen karar ile 264 DİSK yöneticisi 5 yıl 6 ay 20 gün ile 15 yıl 8 ay arasında hapis cezasına çarptırıldı. Gerekçenin yazılması 2 yıl 4 ay sürdü. Ve dava dosyası başlamasından 9 yıl 2 ay sonraAskeri Yargıtay' ın 3 no' lu dairesine gelebildi.

Bu arada DİSK yöneticisi olarak Bakırköy Savcılığına TCK' nın141 maddesine muhalefetten açılan soruşturmada "soruşturmaya yerolmadığı" kararı verildi. Yatanlar yattıkları ve aldıkları ceza ile kalmıştı. Ancak DİSK hakkındaki "faaliyetten men" yasağı sürüyor. Bankalardaki yaklaşık 180 milyar TL ile, yaklaşık 1 trilyon 440 milyar TL gerçek sahiplerini bekliyor.

12 Eylül darbesinden sonra ayrıca 11 bağımsız sendika ile bir TÜRK-İŞ sendikası ve 395 yönetici hakkında DİSK İddianamesindeki benzeri suçlamalarla davalar açıldı. Bunlardan BANK-İŞ Sendikası yöneticileri cezalandırıldı ve sendika kapatıldı. Bu karar Askeri Yargıtayca da onandı.

DİSK Davası nedeniyle gerçekte yargılanan işçi sınıfı idi. DİSK-I iddianamesinde 864 sayfa işçi sınıfını mahkûm etmek amacıyla doldurulmuştu. İşçilerin bir toplumsal sınıf olarak varlığı reddediliyor, işçilerin ekonomik, siyasi, kültürel muhalefeti yasak sayılıyordu. Sendikalar ise düzenin emrindeki kuruluşlar olacaktı ve siyasi etkinlik haklarını kullanamayacaklardı. Nitekim DİSK-I iddianamesinin 104 sayfasında şöyle deniliyordu: "DİSK'in teşkil edildiği 13.2.1967 tarihinde kurucular bu örgütü, devletin batı tipi demokratik düzeni içinde onun çarklarından birisi olmak için kurmamışlardır." İddianame'nin 3. sayfasında da şöyle deniliyordu: "DİSK kuruluşunu takip eden yıllarda,işçi-işveren uyumsuzluklarında benimsediği katı ve uzlaşmaz tutumla. Türk-İŞ'e nazaran mensuplarına daha fazla imkan sağlayarak gelişme yoluna gitmiştir."

Yaklaşım budur. Düzenin bir çarkını oluşturacak, siyasi etkinlik hakkını kullanmayacak ve de doğal işlevi olan "daha yüksek ücret" mücadelesi bile vermeyecek bir sendikacılıktır amaç.

İşte bu yaklaşım 12 Eylül darbesi sonrasına damgasını vurdu.1982 Anayasası ve 1983 sendikal yasaları bu yaklaşım ile hazırlandı.Bu yaklaşım için "içerden" gerekli desteği ise TÜRK-İŞ sağlayacaktı. Üyesi olduğu uluslararası kuruluş ICFTU daha 13 Eylül 1980 günü yayınladığı bildiride "görünen niteliği ne olursa olsun, biz her türlü askeri yönetime karşıyız" açıklamasını yaparken, TÜRK-İŞ 12 Eylül darbesine bakan verdi ve bu yüzden de uluslararası kuruluş üyeliği askıya alındı. Ancak koltuk koruyucular ile işçi sınıfı düşmanları müşterek çıkarlarda anlaşabiliyorlardı.

DİSK Davası sürerken İstanbul kararından 6 gün önce zamanın Çalışma Bakanı TBMM'de yaptığı konuşmada DİSK için"o kafası kopası sendikalar" deyimini kullanıyor, zamanın başbakanı ise DİSK'in hâlâ komünistlerden para alındığını iddia ediyordu.

DİSK Davasında nihai karar bekleniyor. Belki daha 4-5 yıl sürecek. Davadaki savunması sırasında "bir işçi kuruluğu hakkında ise nihai kararı verecek olan da işçi sınıfıdır" diyen DİSK Eğitim Dağıresi müdürü Faruk Pekin "bu dava neden açılmıştır?" sorusunu şöyle yanıtlıyordu: "Birinci olarak bu dava 12 Eylül sonrasında örgütlenme özgürlüğünün önemli ölçüde kısıtlanmasının gerekçesini oluşturmada kullanılmıştır... İkinci olarak, elde ettiği yüksek ücretler ile tüm işçilerin yönelmeye başladığı DİSK sendikal mücadele ortamından çekilerek, ücretlerin son 5 yıl içinde net olarak yüzde 50 oranında düşürölmesi gerçekleştirilmiştir.

Üçüncü olarak, bu dava ile yarım milyonu aşkın işçi sendikasız bırakılmıştır. Dördüncü olarak, bu dava her zaman siyasi iktidarların dümen suyunda davranan TÜRK-İŞ üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılarak muhtemel ufak çıkışlar da önlenmiştir. Beşinci olarak, "ideolojik grev" nitelendirmeleriyle grev hakkı kötölenmiş ve sözde bir grev hakkının yasalaşması sağlanmıştır.

DİSK Davası ile işçi sınıfı mahkum edilmek istendi. Aradan yıllar geçti. Türkiye 1989 Bahar Eylemlerini, Mengen Yürüyüşünü yaşadı. DİSK ise 24. Kuruluş Yıldönümünü sosyal hakların ve DİSK'e ilişkin hukuk skandalının ele alındığı bir tartışmalı toplantı ile kutladı.

Mücadele sürüyor.
FARUK PEKİN, 1991